

VEDLEGG

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1534-

28. april 2021

Representantforslag 276 LS (2020 - 2021) fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om et sterkere sosialt sikkerhetsnett med varige forbedringer i dagpengeordningen - Dokument 8:276 LS (2020–2021)

Det vises til representantforslag 276 LS (2020 - 2021) fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om et sterkere sosialt sikkerhetsnett med varige forbedringer i dagpengeordningen - Dokument 8:276 LS (2020–2021). I henhold til oversendelsesbrev av 19. april 2021, vurderes forslag B 2:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om varige endringer som halverer minstekravet til inntekt for å kvalifisere til dagpenger, med virkning fra 1.oktober 2021.

Representanten viser til at Norge er inne i den verste økonomiske krisen siden andre verdenskrig, og at arbeidsledigheten ett år etter den første nedstengningen fortsatt er svært høy. Risikoen for at flere havner varig utenfor arbeidslivet, har økt under koronapandemien.

For den enkeltes økonomi er det ikke noen forskjell på om man mister jobben fordi staten stenger ned samfunnet, eller av andre grunner. Representanten mener derfor blant annet at minsteinntekten for å få dagpenger må halveres på varig basis, sånn at de med små stillingsbrøker og løsere tilknytning til arbeidslivet får et varig sikkerhetsnett.

For å ha rett til dagpenger under arbeidsløshet, stilles det etter det ordinære regelverket krav om at tidligere lønnsinntekt som arbeidstaker minst må ha vært 1,5 G siste 12 måneder, eller minst 3 G siste 36 måneder før søknadstidspunktet, jf. folketrygdloven § 4-4. Et slikt krav må ses i sammenheng med at dagpengene har som hovedformål å kompensere for tap av inntekt for personer som har hatt en tilknytning til arbeidslivet av et visst omfang.

Personer som ikke har hatt arbeidsinntekt som hovedinntektskilde i tiden forut for søknad om dagpenger, omfattes dermed ikke av ordningen. Kravet til minsteinntekt på 1,5 G, alternativt 3 G, har ligget på dagens nivå siden 2003, med unntak av de midlertidige særreglene i tilknytning til pandemien. De midlertidige særreglene i dagpengeordningen, herunder redusert minsteinntektskrav på minst 0,75 G siste tolv måneder eller minst 2,25 G siste 36 måneder før søknad, gjelder til og med 30. september i år.

De midlertidige særreglene som gir utvidede dagpengerettigheter, kan være hensiktsmessige i en situasjon der inngripende smitteverntiltak fører til nedstenginger av store deler av samfunnet. Behovet for inntektssikring har i en periode vært stort, mens ordninger som stimulerer til søkeaktivitet har vært mindre relevante. Situasjonen framover er en annen. En stadig større del av befolkningen vaksineres og lettelse i smitteverntiltakene gjennomføres i tråd med regjeringens plan for gradvis gjenåpning. Det vil bidra til at økonomien kan ta seg opp og at det ekstraordinære behovet for midlertidige støtteordninger og særregler dermed avtar.

Et godt tilpasset regelverk må balansere hensynet til inntektssikring mot behovet for et velfungerende arbeidsmarked med høyt arbeidstilbud og god bruk av arbeidskraften. Da er det viktig at dagpengesystemet også ivaretar kravene til disponibilitet for arbeidsmarkedet og kravet til aktiv arbeidssøking. Det kan være vanskelig å gjennomføre dersom dagpengene også åpner opp for personer som ikke har hatt arbeidsinntekt som hovedinntektskilde.

Ekspertgruppen som vurderte de økonomiske tiltakene i forbindelse med covid-19 på oppdrag for Finansdepartementet, og som ble ledet av professor Steinar Holden, understreker nødvendigheten av at midlertidige tiltak og utvidelser er midlertidige. De skriver:

"Regjeringen har forutsatt at alle tiltak og utvidelser som nå er innført, skal være midlertidige. Ekspertgruppen støtter dette. Ordningene ble innført grunnet det ekstraordinære behovet som fulgte i kjølvannet av utbredelsen av koronasmitte og innføringen av inngripende smitteverntiltak i Norge, og de er utformet med sikte på å dempe velferdstap og motvirke varige skadevirkninger i en akutt krisesituasjon. Det innebærer uheldige insentivvirkninger som gjør dem lite egnet som varige ordninger. Utgangspunktet for alle ordningene bør derfor være at de fases ut i tråd med at det ekstraordinære behovet for ordningene avtar."

På bakgrunn av dette mener jeg det ikke er grunnlag for å gjennomføre varige endringer i minstekravet til inntekt for å kvalifisere til dagpenger.

Med hilsen

Torbjørn Røe Isaksen